

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 4) ศึกษาผลการนำแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติในสถานศึกษาของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 สร้างแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเสนาบดีของหน่วยงานและนักวิชาการกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทำการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา

ระยะที่ 2 การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วม ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ด้วยค่าสถิติค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์โดยมีเกณฑ์ การพิจารณาความเหมาะสม ค่ามัธยฐาน ≥ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.00

ระยะที่ 3 การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วม ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้การทดสอบเพื่ออ้างอิงค่าเฉลี่ย ไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ $t - test$ โดยกำหนดค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนความคิดเห็นในแนวทาง แต่ละข้อและแต่ละด้านต้องมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อย่างน้อย 3.50

ระยะที่ 4 การศึกษาผลการนำแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วม ไปปฏิบัติในสถานศึกษาของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ประกอบด้วย ครู 5 คน นักเรียน จำนวน 5 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นประเด็นคำถามการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย ความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ตามแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วม โดยมีประเด็นคำถาม ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามวิธีดำเนินการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัยวิจัยได้ ดังนี้

ระยะที่ 1 สร้างแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วม ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ามีความตรงเชิงเนื้อหา หลักวิชาและโครงสร้างทั้ง 5 ด้าน 36 รายการ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่ จัดให้มีการประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนเพื่อให้ความรู้และความเข้าใจ จัดอบรมบุคลากร ภายนอก เพื่อปรับปรุงการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อวางแผนการบริหารงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

111

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจัดทำแผนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนผู้บริหารจัดประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ด้านวางแผนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 8 รายการ ได้แก่ จัดทำโครงการ
การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน กำหนดขอบข่าย บทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการ
วิเคราะห์สภาพความพร้อมพื้นฐานของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน วางแผนจัดอบรมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการบริหารงาน ระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของครูในแต่ละระดับชั้น วางแผนเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูล
สารสนเทศ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งอย่างน้อยต้องครอบคลุมด้านความสามารถ ด้าน
สุขภาพและ ด้านครอบครัว วางแผนให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการบริหารงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดแผนการประเมินคุณภาพการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน

3. ด้านดำเนินงานปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย 11 รายการ ได้แก่ จัดอบรมครู
ที่ปรึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดเก็บข้อมูลของนักเรียน
เป็นรายบุคคล จัดทำแฟ้มประวัติและระเบียบสะสมของนักเรียน เยี่ยมบ้านนักเรียน คัดกรอง
นักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ,กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในการ
ดำเนินงานจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ แก้ปัญหาช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมี
ปัญหา จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของนักเรียนกลุ่มปกติ จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อน
ช่วยเพื่อนในการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง ส่งต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่ จัดเก็บ
ข้อมูลที่เป็นระบบ จัดเก็บเครื่องมือต่างๆ อย่างเป็นระบบ จัดทำคู่มือการบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน นิเทศและติดตามการทำงานของครูที่ปรึกษา ประเมินผลการการบริหารงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดทำรายงานสรุปการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. ด้านการนำข้อมูลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วย 5 รายการ ได้แก่ ข้อมูลไปใช้
ในการวางแผนรอบต่อไปจัดตั้งคณะกรรมการคิดวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน จัดลำดับความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเป็นกรอบแผนงาน
ในครั้งต่อไป เตรียมทรัพยากร (เงิน บุคลากร สถานที่เพื่อวางแผนในครั้งต่อไป)

ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนเสนาบดี โดยรวมมีความเหมาะสมทุกด้าน

ระยะที่ 3 แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนเสนาบดี โดยรวมมีความเป็นไปได้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

112

ระยะที่ 4 ผลการนำแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติในสถานศึกษาของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการจัดกลุ่มสนทนา มีผู้เข้าร่วมสนทนา ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้บริหาร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้เข้าร่วมสนทนามีความพึงพอใจในการดำเนินงาน ทั้ง 6 รายการ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลวิจัยสรุปการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลสถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 100.00) อายุ มากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 100.00) วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 100.00) ตำแหน่ง เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 (ร้อยละ 40.00) และประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 100.00) และผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 90.00) อายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 80.00) วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 100.00) ตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน (ร้อยละ 100.00) และประสบการณ์ทำงาน 16 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 100.00) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจากรุวรรณ รัตนมาลี (2547 : บทคัดย่อ) พบว่าสภาพการดำเนินงาน ส่วนมากปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 94.16 ปัญหาการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการครูที่มีสภาพในการทำงานและประสบการณ์ ในการทำงานต่างกันซึ่งปฏิบัติงาน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการดำเนินงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียนมากกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 และโดยรวมยังพบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ซึ่งสรุปเป็น 5 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุจินต์ สูดคิด (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายองค์กรประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

113

การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัมีปัญห การปฏิบัติงาน
แนะแนวไม่แตกต่างกัน ปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ประเภทสถานศึกษาต่างกั มีปัญหา
การปฏิบัติงานแนะแนวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่สถานศึกษาที่ไม่ใช่
ต้นแบบมีปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวมากกว่าสถานศึกษาต้นแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว
สำหรับข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ควรจัดอบรมครูแนะแนว จัดให้มีการนิเทศ
ติดตามผลการปฏิบัติงาน แนะแนวจัดให้มีเครื่องมือสำรวจข้อมูล นักเรียนให้เป็นแบบเดียวกัน
จัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความต้องการของนักเรียนและจัดทำเอกสารตำรา ให้ครูใช้เป็น
แนวทาง และสอดคล้องกับแนวคิดของจิรัฎฐา โรจนครินทร์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษามีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมืองอุบลราชธานี มีการดำเนินการบริหารงานแนะแนวด้านการบริหารงานแนะแนว 5 ด้าน
ด้านการสนับสนุนงานแนะแนว และในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูแนะแนวและครูผู้สอนมี
ความคิดเห็นว่ามีการดำเนิน การบริหารงานแนะแนวในระดับมากข้าราชการครู ที่มีตำแหน่ง
ต่างกัมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานแนะแนวสถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานี ด้านการดำเนินการจัดบริการแนะแนวไม่แตกต่าง
กัน ส่วนด้านการบริหารงานแนะแนว ด้านการสนับสนุนงานแนะแนว และในสภาพรวมมีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อราชการครูที่มีอายุราชการต่างกัมีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานแนะแนว สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมืองอุบลราชธานี ด้านการดำเนินการจัดบริการแนะแนว ด้านการบริหารงานแนะแนว
ด้านการสนับสนุนงานแนะแนว และในภาพรวมมีความแตกต่างกันและสอดคล้องกับแนวคิด
ของโชวันันต์ มาร์ตวงค์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในชั้นเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ขึ้นปฏิบัติ
ตามแผนการดำเนินงานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ขึ้นกำกับ ติดตาม ประเมินผล และ
รายงานผล มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในชั้นเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และรายการ
ที่มีปัญหาอันดับสูงสุดคือ การวิเคราะห์สภาพความพร้อมของโรงเรียน ในการดำเนินงาน
ขึ้นปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานมีปัญห่าอยู่ในระดับปานกลาง และรายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุด
คือ การเยี่ยมบ้านนักเรียนขึ้นกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และ
รายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุด คือ การนิเทศ การติดตามผลและสอดคล้องกับแนวคิด

ของธีรพงษ์ คงนาวัง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความต้องการด้านเนื้อหาวิชากิจกรรมแนะแนว ของนักเรียนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนชาย นักเรียนหญิงที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ นักเรียนที่ผู้ปกครองจบการศึกษาระดับประถมศึกษา นักเรียนที่ผู้ปกครองจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา นักเรียนที่ผู้ปกครองจบการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษา ต่างมีความต้องการเนื้อหา ในเรื่องการเตรียมสอบปลายภาคเรียน และเรียนเก่งอย่างไร

ดังนั้นด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาตรงกับแนวคิดมีความเหมาะสม และเป็นไปได้ พบว่า รายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุดคือ การวิเคราะห์สภาพความพร้อม ของโรงเรียนในการดำเนินงาน

2. ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดของอำนวยการ สระพรหม (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า 1) การปฏิบัติหน้าที่ ครูที่ปรึกษา มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียน อบรมให้ข้อคิดการดำเนินชีวิตเชิงผู้ปกครองมาพบ ที่โรงเรียน ศึกษาข้อมูลนักเรียนจากระเบียบสะสม มีการประชุมผู้ปกครองภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการสัมภาษณ์นักเรียน สรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เฉพาะด้านโรงเรียนกำหนดเกณฑ์เพื่อการคัดกรองนักเรียน มีการประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือ นักเรียนต่อให้ทราบล่วงหน้า 2) ปัญหาการปฏิบัติงานที่พบคือ ครูที่ปรึกษาคูแ่ลนักเรียน เป็นจำนวนมากไม่มีเวลาในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ศึกษาข้อมูลนักเรียน บันทึกผล การคัดกรองนักเรียนจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ปัญหา ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนไม่ได้ ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรม โหมรวม ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อส่งต่อ และสอดคล้องกับแนวคิดของภาระดี พันธุ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูแนะแนว ส่วนใหญ่ได้จัดบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการ และประสบปัญหา ทั้ง 5 บริการ นอกจากนั้นยังประสบปัญหาในการบริหารงานแนะแนวและการสอนกิจกรรม แนะแนว ดังนี้ ผู้ปกครองไม่สนใจบทเรียนของตนเอง ครูแนะแนว มีชั่วโมงสอนมาก จนไม่มีเวลาทำงานแนะแนว จำนวนครูแนะแนวมีน้อยไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่นักเรียน ได้อย่างทั่วถึง นักเรียนไม่ค่อยใช้บริการ คณะครูไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ฝ่ายแนะแนว อาคารสถานที่ งบประมาณ ในการดำเนินงานและครูแนะแนวไม่มีโอกาสได้ศึกษา ความรู้เพิ่มเติมและสอดคล้องกับแนวคิดของนิกร ทองทิพย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชิงิงดาว พบว่า ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียนในความดูแล มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) แต่นักเรียนสื่อสารด้วยภาษาไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

115

ไม่ได้ และไม่สามารถเยี่ยมบ้านนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีการวางแผนในการคัดกรองนักเรียน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มที่มีความสามารถ พิเศษ แต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ชัดเจนจึงจัดกลุ่มได้ยาก มีการจัดกิจกรรม บันทึกรายงาน กิจกรรม โฮมรูม และกิจกรรมในหอพักและมีการประชุมผู้ปกครอง แต่ขาดอุปกรณ์ในการพัฒนานักเรียน และครูไม่มีเวลาให้กับนักเรียน มีการมอบหมายงานหน้าที่ให้กับนักเรียนที่รับผิดชอบงาน ในห้องเรียน มีการจัดทำแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนแต่นักเรียนไม่ยอมรับการช่วยเหลือ จากครู นอกจากนี้ได้มีการส่งต่อให้ฝ่ายปกครองครูพยาบาล ได้ช่วยแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน แต่ครูหอนอนไม่ส่งต่อนักเรียนที่ป่วยและสอดคล้องกับแนวคิดของบัวเครือ โพธิ์ชัย (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอันดับแรก คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ได้แก่ การส่งต่อและการป้องกันและแก้ไขปัญหา 2) ปัญหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยองเขต 2 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้านมีปัญหาการดำเนินงานแตกต่าง กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับแนวคิดของราตรี ดนเล็ก (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวชิราลัย ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้บันทึกชีวประวัติของนักเรียน ได้รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ นักเรียนได้จำแนกนักเรียนตามผลการเรียนมีกิจกรรมโฮมรูม ได้ประชุมผู้ปกครอง จัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน กิจกรรมในห้องเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ประสานครูที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน ติดตามและประเมินการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน และมีการบันทึกการส่งต่อไปยังครูที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียน

ดังนั้นด้านการวางแผนการดำเนินงาน ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเฉพาะด้านโรงเรียนกำหนด เกณฑ์เพื่อการคัดกรองนักเรียน มีการประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ ให้ทราบล่วงหน้า 2) ปัญหาการปฏิบัติงานที่พบคือ ครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนเป็นจำนวนมาก ไม่มีเวลาในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ศึกษาข้อมูลนักเรียน บันทึกผลการคัดกรองนักเรียน จัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ปัญหา ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนไม่ได้รับความร่วมมือ จากนักเรียนในการให้ข้อมูลและการจัดกิจกรรมโฮมรูม ครูที่ปรึกษาขาดความรู้ ทักษะ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อส่งต่อ

3. ด้านการดำเนินงานปฏิบัติตามแผน ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดของสารีย์ นาคะ (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า สภาพเกี่ยวกับกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา มีการดำเนินการระหว่างร้อยละ 30 – 60 ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห 5) ด้านการส่งต่อส่วนปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน มีปัญหาระดับปานกลาง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ด้านการส่งต่อปัญหาระดับน้อย สำหรับปัญหาที่สำคัญคือ 1) ครูไม่มีเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) แบบสรุปรูปการคัดกรองไม่ชัดเจน 3) จำนวนนักเรียนมากทำให้ครูดูแลไม่ทั่วถึง 4) ขาดความต่อเนื่องในการติดตามผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสอดคล้องกับแนวคิดของสุภาวดี สวนกุล (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูแนะแนวและนักเรียนมีความต้องการสอดคล้องกันที่จะให้จัดเนื้อหาวิชากิจกรรมแนะแนวในเรื่องแนวทางการศึกษาต่อตามแผนการเรียนการปรับปรุงตนเองในด้านการเรียน แนวทางประกอบอาชีพตามแผนการเรียน รายได้และโอกาสก้าวหน้าของแต่ละอาชีพ การฝึกฝนให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีและการจัดการแก้ไข การเอาชนะสถานการณ์ต่าง ๆ และปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดและมีสติและสอดคล้องกับแนวคิดของวิดา อินทร์จงจิตร (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขึ้นกำหนดทิศทางและกลยุทธ์มีการปฏิบัติระหว่างปานกลางถึงมาก มีปัญหาระดับปานกลาง ขึ้นกำหนดมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติระดับมากมีปัญหาระดับปานกลาง ขึ้นพิจารณามาตรฐานและตัวชี้วัด โดยผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการยอมรับวางมาตรการและแนวปฏิบัติ มีการปฏิบัติระดับมาก มีปัญหา ระดับปานกลาง ขึ้นวางแผนการดำเนินงาน มีการปฏิบัติระดับมาก มีปัญหาหระหว่างน้อยถึงปานกลาง ขึ้นดำเนินงานตามแผนมีการปฏิบัติระดับมาก มีปัญหาหระดับปานกลาง ขึ้นนิเทศ กำกับ ติดตามงานที่มอบหมายมีการปฏิบัติระดับปานกลาง มีปัญหาหระดับปานกลาง ขึ้นประเมินผลและสรุปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติระหว่างปานกลางถึงมาก มีปัญหาหระดับน้อยถึงปานกลาง ส่วนปัญหาที่สำคัญคือ 1) ครูมีภาระงานมาก ไม่ได้ติดตามผู้ติดยาเสพติดอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 2) บุคลากรครูมีน้อยดูแลความปลอดภัยทางสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนทำได้ไม่ทั่วถึง

ดังนั้นด้านการดำเนินงานปฏิบัติตามแผน ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นกำหนดทิศทางและกลยุทธ์มีการปฏิบัติระหว่างปานกลางถึงมาก มีปัญหาหระดับปานกลาง ขึ้นกำหนดมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติระดับมากมีปัญหาระดับปานกลาง ขึ้นพิจารณามาตรฐานและตัวชี้วัด โดยผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการยอมรับวางมาตรการและแนวปฏิบัติ มีการปฏิบัติระดับมาก มีปัญหาระดับปานกลาง ขึ้นดำเนินงานตามแผนมีการปฏิบัติระดับมาก มีปัญหาระดับปานกลาง

4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ชัย สาโพรวัตย์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและการแก้ไขปัญหาการส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” การป้องกันและการแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมนักเรียน ยกเว้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” 3) ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โรงเรียนควรมีคณะกรรมการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการพัฒนากระบวนการสารสนเทศ ควรมีความพร้อมด้านเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อเอื้อในการดำเนินงาน ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสอดคล้องกับแนวคิดของวัชรีย์ ทรัพย์มี (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือเรื่องการเรียน การวางแผนการศึกษาต่อและอาชีพ การรู้จักตนเอง การปรับปรุงบุคลิกภาพ การปรับตัวกับบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนด้านการเงินและสุขภาพซึ่งแสดงว่านักเรียนต้องการบริการปรึกษาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัวทางสังคมและสอดคล้องกับแนวคิดของวิเชียร ทวยเวียง (2547 : 132-136) พบว่า ภายหลังจากพัฒนาโดยได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาในกระบวนการขั้นตอนกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ปรึกษา และการส่งต่อ ครู ที่ปรึกษาเกิดความตระหนักในการที่จะแสวงหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนปรากฏหลักฐานและร่องรอยของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความภาคภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมายก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น ยุทธวิธีในการศึกษาค้นคว้าที่ทำให้การพัฒนาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ คือการกำกับ นิเทศ ติดตาม ซึ่งเป็นการกระตุ้น สร้างขวัญกำลังใจ และแนะนำแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นอย่างถูกต้อง มีการรายงานผลการปฏิบัติ ที่รวดเร็วและการจัดเก็บช่วยเหลือนักเรียน มีระดับการปฏิบัติ

อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ซึ่งได้พัฒนาเพิ่มขึ้นจากเดิมที่อยู่ในระดับปฏิบัติพอใช้และสอดคล้องกับแนวคิดของรจนาน สินที (2547 : 133-138) ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูได้ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินงาน ทั้งผู้บริหารและครูประสบปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพื่อให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องติดตามประเมินปัญหาและแก้ไขให้ตรงกับสภาพและความต้องการของแต่ละโรงเรียนสมควรพิจารณาอัตราส่วนระหว่างครูและนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูกำหนดคือ นักเรียน 12 คน ต่อครู 1 คน หรือตามเกณฑ์ของสำนักงานประมาณกำหนดคือ นักเรียน 15 คน ต่อครู 1 คน ควรสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมทั้งผู้บริหารและครูในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและควรจัดให้มีบุคลากรทางด้านอื่นมาปฏิบัติงานหลักในเรื่องการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา) ในลักษณะของการเป็นบุคลากรประจำ

ดังนั้นด้านการการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ตรงกับแนวคิด มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า โรงเรียนควรมีคณะกรรมการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการพัฒนา ระบบสารสนเทศ ควรมีความพร้อมด้านเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อเอื้อในการดำเนินงาน ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. ด้านการนำข้อมูลการประเมินไปใช้ ตรงกับแนวคิดมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศักดิ์ชาย เกษางาม (2546 : 151-153) พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศภายในการศึกษาครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เนื่องจากกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับกลุ่มผู้วางแผน เพื่อให้เกิดความสอดคล้ององกับแนวนโยบายทางโรงเรียนและนอกจากนั้นกลุ่มผู้วางแผนก็ได้ดำเนินการติดตาม นิเทศ ชี้แนะให้กำลังใจกับกลุ่มผู้ร่วมศึกษากลุ่มย่อยเป็นระดับชั้น ทำให้ทราบถึงปัญหา ทราบรายละเอียดของสาเหตุแห่งการเกิดปัญหาอย่างแท้จริงหลังจากที่ได้ไปดำเนินการนิเทศ เสนอแนะ จัดทำเอกสารคู่มือครูที่ปริกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานของกลุ่มผู้ร่วมศึกษา ปรากฏว่าการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูอาจารย์ที่ปริกษามีความชัดเจน มีแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ทำให้ส่งผลต่ออาจารย์ที่ปริกษาที่เข้ารับการนิเทศฝึกอบรมได้พัฒนา

ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในส่วนข้อค้นพบในภาพรวมแล้ว ที่ต้องการแนวทางแก้ไขต่อไปคือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานของการครูอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้บุคลากรทั่วไปได้รับทราบการพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบและสอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ชัย สาไพรวัลย์ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับคือ การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการส่งเสริม นักเรียน และการส่งต่อ 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” การป้องกันและการแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การส่งเสริมนักเรียน ยกเว้น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีปัญหาอยู่ในระดับ “น้อย” 3) ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โรงเรียนควรมีคณะกรรมการ นิเทศติดตาม อย่างสม่ำเสมอ ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศ ควรมีความพร้อมด้านเอกสาร สื่อ และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า ในด้านสภาพแวดล้อมที่ปฏิบัติได้ โดยคณะกรรมการเห็นความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านปัจจัยปฏิบัติได้ โดยโรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งและกำหนดบทบาทของคณะกรรมการ คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่โรงเรียนไม่ได้รับสนับสนุนงบประมาณในการเยี่ยมบ้านของนักเรียนด้านกระบวนการ ปฏิบัติได้โดยครูที่ปรึกษาได้ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำการคัดกรองนักเรียน รวมทั้งมีการส่งเสริมนักเรียนปกติ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหา ด้านผลผลิตปฏิบัติได้ดี โดยความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี นักเรียนได้รับการป้องกันและแก้ไขได้ดีขึ้น รวมทั้งได้รับการส่งเสริม ให้แสดงออกตามสภาพของตนเอง และคณะกรรมการเห็นว่าโครงการที่ดำเนินอยู่ปฏิบัติได้ผลดี ด้านการรู้จักตนเองเป็นรายบุคคลและการคัดกรองปฏิบัติได้เห็นว่าครูที่ปรึกษาได้ทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อทำการคัดกรอง มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นบางครั้ง แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพจากครูที่ปรึกษาหรือโรงเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนปฏิบัติได้ผลดี กิจกรรมโฮมรูม ที่จัดเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียนและครูที่ปรึกษาได้แนะนำนักเรียนรู้จักป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากบุคคลภายนอกและสังคมภายนอก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาปฏิบัติได้ผลดี โดยครูที่ปรึกษามีการประสานงานติดตามครูที่รับช่วง เพื่อดูแลแก้ไขนักเรียนที่ถูกส่งต่อและด้านผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนปฏิบัติได้ผลดี โดยนักเรียนเห็นว่าโครงการนี้ปฏิบัติได้ผลเป็นอย่างดี มีประโยชน์สำหรับนักเรียน สมควรจะดำเนินต่อไปและสอดคล้องกับแนวคิด

ของสุธิตา ทับทิมทอง (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า 1) แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพัฒนาขึ้นตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการทั้ง 5 ขั้นตอน 36 รายการ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 รายการ 2) วางแผนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 8 รายการ 3) ดำเนินงานปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย 11 รายการ 4) การนิเทศกำกับติดตามประเมินผล การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 6 รายการ 5) การนำข้อมูลการประเมินไปใช้ ประกอบด้วย 5 รายการ 2) แนวทาง การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมทั้ง 5 ขั้นตอน 36 รายการ 3) แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้ทั้ง 5 ขั้นตอน 36 รายการ

ดังนั้นด้านการนำข้อมูลการประเมินไปใช้ ตรงกับแนวคิดมีความเหมาะสมและเป็นไปได้พบว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหาได้รับการป้องกันและแก้ไขได้ดีขึ้น รวมทั้งได้รับการส่งเสริม ให้แสดงออกตามสภาพของตนเอง และการคัดกรอง เป็นรายบุคคลมีการเยี่ยมบ้านนักเรียน การตรวจสอบสภาพจากครูที่ปรึกษาหรือโรงเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนปฏิบัติได้ผลดี กิจกรรมโฮมรูมที่จัดเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียนและครูที่ปรึกษาได้แนะนำนักเรียนรู้จักป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากบุคคลภายนอกและสังคมภายนอก

6. ผลการนำแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติ ในสถานศึกษาของโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการจัดกลุ่มสนทนา มีผู้เข้าร่วมสนทนา ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้บริหาร และกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ความสนใจในการดำเนินงานทั้ง 6 รายการ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ อุทิศ ตาปราบ (2548 : 111 - 113) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนบ้านหนองโถก อำเภอโนนสูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อน ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนาครูประจำชั้นส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบ ขั้นตอนวิธีการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ฝ่ายบริหารขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่อง หลังจากการพัฒนาดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานของครูประจำชั้น การนิเทศกำกับติดตาม ครูมีการแก้ไขและสามารถดำเนินการในขั้นตอนทางรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา

ด้านการเรียน โดยเฉพาะการอ่านออกเสียงคำไม่ถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทรงศักดิ์ ฐาปา (2548 : 137) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อำเภอยางตลาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จากการศึกษพบว่า ผลการศึกษา มีประโยชน์ต่อการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นอย่างมาก ทำให้บุคลากรมีความเข้าใจ เกิดความตระหนักเห็นความสำคัญ สามารถดำเนินการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องตามขั้นตอน สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการวิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นการวิจัยไปใช้กับการวิจัยดังต่อไปนี้
คือ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการศึกษการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้ง 5 ด้าน 36 รายการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการ บริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมครูที่ปรึกษาให้มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำแฟ้มประวัติและ ระเบียบสะสมของนักเรียน เยี่ยมบ้านนักเรียน คัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ, กลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มมีปัญหา ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองในการดำเนินงาน จัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ แก้ปัญหาช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของ นักเรียนกลุ่มปกติ จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อนช่วยเพื่อนในการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง และ ส่งต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง การบริหารงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมให้กับบุคลากรในสถาน ศึกษาโดยเห็นความสำคัญ ที่จะต้องปฏิบัติตามในเรื่องการนำข้อมูลการประเมินไปใช้ ได้แก่ การนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน รอบต่อไป จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจัดลำดับ ความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กำหนดเป็นกรอบแผนงานในครั้งต่อไป และเตรียม ทรัพยากร (เงิน บุคลากร สถานที่เพื่อวางแผนในครั้งต่อไป)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

122

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลของการนำผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปปฏิบัติในหน่วยงาน

2.2 ควรศึกษาสภาพและปัญหาของสถานศึกษาในการนำผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงาน ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.3 ควรเปรียบเทียบการศึกษาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเสนาบดี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจำแนกตามขนาด และประเภทสถานศึกษา